ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวเบญจพร ไทยรุ่งโรจน์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรทัศน์	อินทรัคคัมพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ รำไพพรรณ	อภิชาติพงศ์ชัย	กรรมการ
นายพงษ์พันธ์	นันทขว้าง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกร และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 92 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

จากผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ อายุเฉลี่ย 54 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3 คน รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย 53,250 บาท มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 12.25 ไร่ ขนาดพื้นที่ทำกิน 2.85 ไร่ จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยมี 2 คน ส่วนใหญ่เกษตรกรได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ และส่วนใหญ่เกษตรกรได้ศึกษามีการดูงาน และได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้มีการเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่และมีการนำความรู้ใหม่เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ถ่ายทอดให้กับเพื่อนบ้าน ด้านการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ พบว่า เกษตรกรได้รับการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และเจ้าหน้าที่มีโอกาสให้คำปรึกษา และชี้แจงให้ความรู้ ตลอดจนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและให้เทคโนโลยีการผลิต ตามลำดับ

การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่มากที่สุด คือ การทำนา โดยที่เกษตรกรทุกคนมีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำเพื่อทำการประมง เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในปริมาณที่น้อย เนื่องจากมีแหล่งน้ำอื่นๆ มาสนับสนุน เช่น น้ำชลประทาน น้ำลำธาร และน้ำบาดาล

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้แก่ ขนาดพื้นที่ทำกิน แหล่งความรู้และข่าวสาร และจำนวนแรงงานในครัวเรือน

ปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้แก่ เงินทุน ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาแพงส่งผลเกษตรกรบางส่วนมีปัญหารายได้ไม่พอยังชีพ และเจ้าหน้าที่ดำเนินงานล่าช้า การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ไม่สะดวก และไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ รัฐบาลควรสนับสนุนด้านสินเชื่อ การให้ความรู้ข่าวสารใหม่ๆ เกี่ยวกับการจัดการน้ำ การรวมกลุ่มของเกษตรกร และจัดให้เจ้าหน้าที่ติดตามการดำเนินงานของโครงการอย่างต่อเนื่อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Factor Affecting Utilization of Pond in New Theory Farming in Chiang Mai Province

Author Miss Benjaporn Thairungrote

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Wallratat	Intaruccomporn	Chairperson
Assoc. Prof. Rampaipan	Apichatpongchai	Member
Mr. Pongpan	Nanthakwang	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the farmer's utilization of pond in New Theory farming in Chiang Mai province, to study the relationship between the personal characteristics, socio-economic factors and utilization of pond in New Theory farming in Chiang Mai province and to find out problems, obstacles and recommendations in utilizing of pond in New Theory farming in Chiang Mai province. The respondents in this research were 92 farmers who participated in New Theory farming. Sampling method used was simple random sampling. Data collection was done through questionnaires. Statistical techniques used were percentage, arithmetic means, maximum and minimum, standard deviation, Chi – square test and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

From research findings, it was found that farmer's utilization of pond in New Theory was 54 years of age on the average and finished Pathom four. The average number of family member was 3. The average total income of family was 53,250 Bath/annum. Their farm size was 12.25 rai on the average and 2.85 rai was used for agriculture. Most farmers received information from television, radio and newspaper. Most of them obtained study tour and training about New Theory farming. As regards farmers' participation, they participated in the meeting and discussing with

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

officers and they also transferred new knowledge on New Theory farming to their neighbors. As regards the support from officers, farmers received public relations on New Theory farming information. The officers gave them the change of consultation as well as providing the inputs and product technology.

The utilization of pond in New Theory farming which was most influencing farmers was doing paddy farming. They made use of pond for fish culture as well. The utilization of pond in New Theory farming was at low level because there were other water sources such as water from irrigation, stream and water from artesian wells.

For hypothesis testing, it was found that factor affecting utilization of pond in New Theory farming were size of farm, knowledge and information sources and member of family labor.

The problem and obstacles of farmers participating in utilization of pond in New Theory were finances and high cost of inputs. These affected their income. The delay of authority and inefficient coordination were also included.

The recommendations of this research were that the government should support credit, providing more knowledge and information about utilization of water sources, farmer organizing and follow up the project continuously.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved